

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Станимир Иванов Кабаиванов;*
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ - ФИСН;
3.8 „Икономика“

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури съгласно Заповед № РД 38-283/03.06.2024 г.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-38-283 от 03.06.2024 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) съм определен за член на научното жури за присъждане на ОНС „Доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, Докторска програма „Аналитични изследвания върху данни (Data science)“.

Дисертационен труд и комплект материали за защита е представил Михаела Ангелинова Ангелова, редовен докторант. Представените документи отговарят на нормативните изисквания, публикациите за рецензиране са свързани с темата на дисертационното изследване – „Удовлетвореност и активен живот на хората в Европа на 50 и повече години: фактори, причини и политики, базирани на данни: Емпирично изследване в рамките на проекта SHARE преди и след избухването на COVID-19“.

В Таблица 1 е представено изпълнението на минималните национални изисквания за ОНС „Доктор“.

Група критерии	Минимално необходими	Михаела Ангелова
Група показатели А	50 т.	50 т.
Група показатели Г	30 т.	73.3 т.

Таблица 1. Изпълнение на критериите и изискванията за получаване на ОНС „Доктор“

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Изследваните проблеми са важни, актуални и имат непосредствено влияние върху икономическото и социално развитие на страната, особено в контекста на демографските и миграционни процеси от последните три десетилетия.

Изследването на факторите, които влияят на удовлетвореността и активния живот на хората на 50 и повече години, е изключително важно от икономическа и социална гледна точка, за формирането на правилни дългосрочни държавни политики. Открояването на специфични фактори за България е особено ценно в контекста на необходимостта за стимулиране на икономическата активност на фона на застаряващо население.

3. Познаване на проблема

Докторантката показва изключително добро и задълбочено познаване на проблема, израз на което е направеният анализ на предходните и текущи научни изследвания по избраната проблематика, в първа глава от изследването.

Систематизираните научни изследвания са използвани коректно при построяването на методологията на изследването в Глава 2, както и при аргументацията и тълкуването на получените резултати в Глава 3.

Допълнителен аргумент в подкрепа на доброто познаване на проблема и качеството на направените изследвания са осемте забелязани цитирания на публикации на докторантката, пет от които са от чуждестранни автори.

4. Методика на изследването

В изследването са използвани адекватни на поставените задачи аналитични инструменти и подходи. Трябва да се обърне специално внимание на подходящият избор на алгоритми за клъстеризация и анализ на данните от различните вълни на SHARE (Приложения 2 и 3, съответно Таблица 18 и Таблица 19).

В приложението, към дисертацията се съдържат всички необходими таблици, графики и подробни резултати, подкрепящи направените изводи и позволяващи на читателя да се запознае детайлно с проведените проучвания.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е в общ обем от 303 страници, от които 233 страници основен текст, включващи въведение, три глави, заключение, авторски справки, списък на използваните литературни източници и седем приложение. Използвани са голям брой източници, основно на английски език.

Съобразно дефинираните основна и допълнителна цел са посочени три изследователски задачи, всяка от които има съответно 4, 5 и 2 подзадачи.

Трябва да се отбележи, че в изследването са точно дефинирани и проверени четири хипотези, като според мен последната от тях би могла да бъде прецизирана допълнително.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

В разглежданото дисертационно изследване и приложените към него публикации могат да се открият следните приносни моменти с научно-практически и приложен характер:

- предложена е методика за идентифициране на промените във факторите за удовлетвореност и активен живот на хората на 50 и повече години в Европа;
- идентифицирани са голям брой фактори, които влияят на удовлетвореността от живота на изследваната целева група;
- поставена е основа за провеждане на целенасочени социални политики, насочени към хората на възраст 50 и повече години.

Нямам основания да се съмнявам в личния принос и оригиналните авторски разработки на докторантката.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е представил списък и пълен текст на три публикации – две от тях в списания и една в сборник от международна конференция. Съдържанието показва важни моменти от дисертационното изследване, като дава възможност да се популяризират постигнатите резултати.

Открояват се личния принос, позиция и аргументи на Михаела Ангелова, което позволява на всички заинтересовани да се запознаят и оценят направените проучвания.

8. Автореферат

Авторефератът е с общ обем от 55 страници (47 основен текст) и отразява важните резултати и направените изводи в дисертационното

изследване. Съдържанието и структурата му са съобразени с изискванията заложи в съответните правилници.

9. Критични забележки и препоръки

Дисертационното изследване има изразена практическа насоченост и разглежда процеси, които са важни в контекста на демографските и икономически тенденции в страната. Основните задачи са решени последователно, стегнато и ясно. Според мен би могло да се допълни предложената авторска методика за по-добри управленски политики, със секция относно направените допускания и ограничения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Рецензираният дисертационен труд съдържа научно-приложни и приложни резултати. Представените от Михаела Ангелинова Ангелова дисертационен труд и изследвания отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Представените публикации, свидетелстват че докторантът притежава теоретични познания и практически опит в приложението на анализа на данни за изследване на социални процеси, както и за провеждането на цялостни и самостоятелни научни изследвания.

Давам своята убедена **положителна** оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Михаела Ангелинова Ангелова в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика докторска програма „Аналитични изследвания върху данни (Data science)“.

22.07.2024 г.

Рецензент:

/ проф. д-р Станимир Кабаиванов /